Günün Akisleri

İş mecmuası

Arada sırada, tasannuu olmıyan berrak ve dürüst sözler okumak, kafayı işgal eden günün ufak, pis, mendebur dertlerini unutarak, gerek mensup olduğunuz cemiyetin, gerek bizzat kendinizin dünya üzerindeki kıymeti ve mevkiini tartmak, biraz tefekkür âleminin içinde, dolaşmak, hergün göre göre istinas peyda ettiğiniz hâdiselerin mahiyetine nüfuz edebilmek isterseniz size genç mütefekkir Fındıkoğlu Ziyaettin Fahrinin, yorulmak bilmeden neşrettiği İş mecmuasını tavsiye ederim.

Niçin hürmet ederiz

Kıymetli içtimaiyatçının yalnız misakı millî hudutları dahilinde kalmıyacağından emin bulunduğumuz eserlerine karşı duyduğumuz hürmetin ikiz sebebi var. Evvelâ, ilme ve ilmi dolayısile yaptığı hizmete hürmet; saniyen - ki kanaatimizce Türk âliminin asıl meziyet ve kıymeti buradadır - okunmamasına, karşısında samiin bulamamasına, maddeten kafasile mütenasip bir hayat seviyesine erişmiş olmamasına rağmen, gayret ve enerjisinin sağlamlığına hürmet.

Niçin itiraf etmiyelim? Bugün hâlâ fikir sahasında hamleler yap mak istiyen insanları, maddeten olmasa bile, mânen bile tatmin edecek bir hale gelmiş değiliz. İlmî sahada yaratıcı olmayışımızın başlıca sebeplerinden biri belki de budur. Kumlu çöllerde elbet gül fidanı yetişmez, kazarâ bir tane yetişirse, hem gül olmak dolayısile içimize ferahlık verir, hem de nadirin nadiri olmak dolayısile büyük kıymet iktisap eder.

Bir âlemin içinde yaşıyorsunuz ki, mesainiz, gözünüzün önüne getirdiğiniz hayatı size temin etmez; bir âlemin içinde yaşıyorsunuz ki, bildiğinizi, meydana getirdiğinizi takdir ettiremiyorsunuz. Bir romancısınız ki, kitabınız, içinde polis macerası yoktur, diye tenkit edilir. Bir ressamsınız ki, meşherinize kimse gelmez, gelen de açık, saçık resim veya tanıdığı bir insanın portresini, oturduğu semtin manzarasını görmediği için dudak büker. Bir musikişinassınız ki, besteleriniz turnamlara, kasaplara, telgrafın tellerine benzemediği için, dinliyenin ruhunda heyecan uyandırmaz. Elbet bir gün elinizden kaleminizi, fırçanızı ,kemanınızı atar ve tatmin edilmek için kendinize başka bir saha ararsınız!

Çölde bir gül

Bizde ancak sabrı tükenmiyen yalnız ve münhasıran ilim için ilim yapan, hakikate ulaşmak için hodkâm ihtiraslarını ortadan silen ve fikrinin menkûp olmasına katlanmasını bilen insandır ki, kitapların arasına gömülebilir ve onun içindir ki tabiate rağmen gelişen bir çöl çiçeği gibi kıymetlidir.

Bu işin büyük bir azim ve irade mahsulü olduğunu izaha lüzum yok, ondan dolayı da bu nevi insanlar küçük bir istisna grupu teşkil ederler.

«İş» mecmuasının kurucusu Ziyaeddin Fahri, zekâyı mes'ut bir aksiyon hayatına kavuşturmak için uğraşan bu mahdut istisnanın içindedir.

C. B.

SON HABERLER

İaşe İşbirliği Heyeti, ilk içtimaını bugün yapıyor

Ankara, 13 (Hususî muhabirimizden telefonla) — Ticaret Vekâleti, İaşe İşbirliği Heyeti ilk toplantısını bu hafta, İaşe Müsteşarı Şefik Soyerin riyasetinde yapacaktır.

Bütün Vekâletler bu husustaki hazırlıklarını bitirmişlerdir. Toplantıda Vekâlet mümessilleri ihtiyaçlar üzerinde yapılan hazırlıklara göre, noktai nazarlarını bildireceklerdir.

Heyet bu işleri müzakere edecek ve karara bağlıyacaktır.

Adliye Vekâletinde yeni tayin ve nakiller yapıldı

Ankara, 13 (Hususî muhabirimizden telefonla) — Adliye Vekâleti, hâkim ve müddeiumumiler arasında yeni bazı tayin ve nakiller yapmıştır:

İzmir Hukuk Hâkimliğine Salihli Hâkimi Servet Tan, Bandırma Hukuk Hâkimliğine Ermanak Hukuk Hâkimi Muzaffer Evrenoz, Tokat Hukuk Hâkimliğine Samsun Sulh Hâkimi Recep Balkan, Antalya âzalığına Elbistan Müddeiumumisi Şerif Kırkağaç, Beypazarı Ceza Hâkimliğine Tefenni Hâkimi Sabri Öztürk, Boyabat Hukuk Hâkimliğine Kadirli Hâkimi Tevfik Güç, Yayladağı Hâkimliğine Muş Hukuk Hâkimi Kemal Çelikkıran, Ankara Müddeiumumî Muavinliğine İstanbul İcra Memuru Cemal Oğuzlu, Adana Sorgu Hâkimliğine Hasik Sorgu Hâkimi Semsettin Demiröz, İzmir Sulh Hâkimliğine Ankara Müddeiumumî Muavini Lûtfi Doğutürk, Balıkesir Hâkimliğine Akdağmadeni Sorgu Hâkimi İlhami Çetin, Divrik Ceza Hâkimliğine Bilecik Müddeiumumî Muavini Ahmet Batur, İstanbul Hâkim Muavinliğine İstanbul İcra Memuru Naim Günter, Üsküdar İcra Memurluğuna Bursa İcra Memuru Haydar Köymen, Burdur Sorgu Hâkimliğine Ermenak Sorgu Hâkimi İlhami Giray, Bursa İcra Memurluğuna İmroz Hâkim Muavini Ertuğrul Akça, Rize Sorgu Hâkimliğine İnebolu Sorgu Hâkimi Necati Ongan, Sivas Hâkim Muavinliğine Hâkim Namzedi Şevki Erebit, Ankara Sorgu Hâkimliğine Ankara Mahkûm Çocuklar Islahevi Müdürü Abdülkadir Eryurt, Bayburt Sorgu Hâkimliğine Kars Sorgu Hâkimi Hayati Bingöl, İnebolu Sorgu Hâkimliğine Beypazarı Sorgu Hâkimi Halit Atalay tayin edilmişlerdir.

İnhisarlar Umum Müdürlüğü teşkilât kanunu

Ankara, 13 (Hususî muhabirimizden telefonla) — İnhisarlar Umum Müdürlüğü yeni teşkilât kanun lâyihası Büyük Millet Meclisinin yarınki (bugünkü) toplantısında görüşülecektir.

Bu kanunla İnhisarlar Umum Müdürlüğü deniz teşkilâtında hâlen faaliyette bulunan idare kısmı müdürlüğü lâğvedilmiş, bu müdürlüğün yardımcı servisleri, umum müdürlüğe bağlanmıştır. Buna mukabil, görülen lüzum üzerine merkez teşkilâtında iki umum müdür muavinliği ihdas edilmiştir. İdarenin İstanbuldaki fabrikalarının birleştirilmesi faydalı görülmüş ve böylece bü yük bir tamirhane meydana getirilmesi kararlaştırılmıştır.

Memurların inzibatî suçlarını tetkik etmek üzere merkez ve taşra teşkilâtında da birer inzibatî komisyon kurulmaktadır.

İzmir vilâyetine yeni traktörler gönderildi

İzmir, (Tasviri Efkâr) — İzmir kazalarında hali faaliyette bulunan traktörlere ilâveten İzmir, Manisa ve Aydın Tarım Satış Kooperatifleri emrine daha 15 kadar traktör verilmiştir.

Bu traktörlerden Kooperatiflere âza olsun veya olmasın, bütün zürra istifade edecektir. Arazisi sürülen müstahsil bu traktörler için çok az bir para verecektir.

Ziraat Vekâletinin, bu çok güzel ve yerinde hareketi bütün çiftçiyi sonsuz bir sevince garketmiştir.

Ekim mevsimi olması dolayısile gönderilen bu traktörlerle ekilmemiş bir karış toprak bile kalmıyacaktır.

Sulama işlerinde alınacak ücret

Ankara, 13 (Hususî) — Devletçe yapılmış ve yapılacak olan sulama işlerinde alınacak ücretler hakkında bir kanun lâyihası hazırlanarak Büyük Millet Meclisine verilmiştir. Bu lâyihaya göre sulama şebekesi içinde kalan ve sahibi tarafından talep vukuunda su verilecek vaziyette bulunan arazi ile, sulama şebekesi içinde tesis edilmiş ve edilecek olan sınaî müesseselerden su ücreti Maliye, Nafıa ve Ziraat Vekâletlerince müştereken tanzim edilmiş olan tarifeye göre alınacaktır. Aynı zamanda arazi vergisi vermekle mükellef olanlar su ücretini de ödemiye mükelleftirler. Umumî müvazeneye dahil devlet dairelerince istimal edilen ve âmme hizmetlerinin görülmesine tahsis edilmiş olarak icar ve isticar edilmiyen araziden gerek su ücreti, gerek korunma ve feyezandan kurtarma bedeli alınmıyacaktır.

Hayvan vergileri

İzmir, (Tasviri Efkâr) — 1941 yılı hayvan vergisi tahakkukatı ikmal edilmiştir. Tahsilâta devam olunmaktadır. Umumî kontrolde, hay vanlarını zamanında yazdırmıyanlar görülmüş, bunlardan hayvan vergileri cezalı olarak tahakkuk ve tahsil edilmiştir.

SİYASET

TARİH, DEVLETLER VE BİZ

Cenge hazır olduğumuz halde sulhün muhafazasına sonuna kadar çalışacağımıza kimsenin şüphesi olmadığı içindir ki, şu bir hafta içinde dünyanın en yüksek kürsülerinde yine en mühim devlet adamları tarafından, hakkımızda sarfedilmiş olan haklı ve tatlı sözleri uzun yıllar hemen ayni semalardan kulaklarımızı tırmalamış bulunan bütün o «kötü isnatları» unutturacak kuvvette gördüğümüzü millî bir gurur ve itminan ile kaydederiz.

Galip Kemalî Söylemezoğlu

Allah nazardan saklasın; iki seneye yakındır, iki asırdanberi uzaktan bakıp da medeniyetin ilim, irfan ve her türlü kurumunun azamet, haşmet ve kuvvetine ağzımızın suyunu akıttığımız koskoca Avrupa, o medeniyetin asırlarca uğraşarak insanlığın şerefi ve saadeti namına meydana getirdiği teknik sayesinde en korkunç sademelere uğramaktayken; biz kendi dünyamızda, bir elimiz atalar yadigârı sapanımızda, öbür elimiz de, barutunu kuru tutmıya çalıştığımız tüfeğimizin tetiğinde, bir taraftan bu hâilenin bir an evvel bitmesine dua, öteden de yangının çatımıza sıçramasına, var kuvvetimizle itina eylemekteyiz...

Dünyada doğruluk kadar makbul ve semeresi meşkûr bir haslet yoktur. Geçen devirlerin siyasetinden doğan fena neticelerin acılarını çok çektik! İstilâ devirlerimizde döktüğümüz kandan ziyadesini, inhitat başladıktan sonra varlığımızı korumak için durmadan akıttık! Medenî Avrupa, «Barbar Türkler.», «Asyalı Bedevîler!» ve nihayet bir asırdır da:

«Hasta adam!» diye bizi, doğrudan doğruya veyahut bilvasıta hırpalamaktan geri durmadı! Bu facianın son iki perdesini «Balkan harbile», «Geçen Cihan harbi» teşkil etti! Fakat, ondan sonra sahne değişti!...

«Hasta adam» canlandı! Hazırlanan mezara, tam mânasile onu kazanlar düştü! Iskatçılar parmaklarını ısırmakla meşgulken, «Dirilen adam!» sessiz sadasız bağını bahçesini, evini tarlasını düzeltmiye başladı! Medeniyet dünyasını temsil etmek şerefini yalnız kendilerine hasreden milletler, yeni yeni hâileler hazırlamakla meşgulken, ortaya bir: «Türk Cümhuriyeti» çıktı!... Bizim en büyük zaafımız, ayni zamanda en büyük kuvvetimiz; dış gözüküşümüzün Avrupa gözüne batacak şekilde olmasıdır. Bunun çok zararını gördük. Fakat, ayni zamanda da bizi gözüktüğümüz gibi kabul etmek hatâsını ihtiyar edenler de, hesaplarında çok yanıldılar! Ve işte o sayede kurtulduk! Yoksa, başımıza yine bir çorap örülürdü!...

1920 de ben Romadayken Venizelos on bir ay gaybubetinden sonra muzafferane Atinaya dönüyordu. Şahsen pek dost olduğumuz ve daima da pek açık konuştuğumuz için, kendisinin otel Sxelçiar'da ziyaret etmiş, ve «Niçin İzmire gittiğini» sorarak:

«Dostlarınız size hizmet değil, çok büyük bir fenalık yaptılar! Orada tutunabileceğinizi dünyada tasavvur ediyor musunuz?» demiştim. Elile, dizlerime vurarak: «Azizim Galop bey! Bilirsiniz ki ben çürük tahtaya ayak basmam! Evvelâ, İzmire ben gittim. Beni kimse yollamadı. Ve oraya çıkmak üzere de gitmedim. Bizi oradan çıkarmanız için muzafferane bir harp yapmaklığınız lâzımdır. Halbuki, ne topunuz, ne tüfeğiniz, ne de paranız var!» cevabını vermiş, ben de ona: «Aziz dostum! Hesabınızda çok yanılıyorsunuz! Türk milleti bu, hale dünyada tahammül edemez ve oradan kendi rızanızla çekilmezseniz, iki millet arasında «Ça sera une lutte a mort — kıyasıya bir boğuşma olacaktır!» diye sözü kesmiştim. Hakikaten de öyle oldu. Yâni, nasıl ki Avrupa, hakkımızda ötedenberi yanlış hükümler vermiş idiyse, Venizelos da ayni suretle tahminlerinde aldandıydı !

«Hasta adam» canlanıp da, Avrupa ile Asya arasında, kendine hâs ve asırlık tecrübelere dayanan bir şekilde «bir Türk Cümhuriyeti» kurunca, Avrupa yine inanmadı; 1924 mayısında, eşyalarımı almak, ve millî şerefe ait bir meseleyi kendi vesaitimle tesviye etmek üzere, Stokholme gittiğim zaman, Avrupa hükümdarlarının en demokratı ve faziletlisi olan kral beşinci Gustave beni hususî olarak kabul etmek nezaketinde bulunmuştu. Bir saat kadar süren mülâkat esnasında bana: «Rica ederim, şu sizdeki inkılâbın hakikî mahiyetini bana anlatır mısınız? Türkiye gibi, dindar, ananesine ve padişahlarına bağlı bir diyarda, böyle birbiri ardınca: Saltanatın ilgası, Hilâfetin kaldırılması, ve bir Cümhuriyet kurulması nasıl mümkün olmuştur? Bu, hakikî millî bir ihtilâl neticesi midir? Yoksa bir cebir ve tazyikle kabul edilen bir vaziyet midir?» demşti. Cevaben:

«Osmanlı imparatorluğu üçüncü Selim devrindenberi ıslâhat yapmıya çalışmış, fakat dahilî ve haricî entrikalar ve hâdiseler dolayısile maksat temin edilememiştir.

Abdülhamit gibi müstebit bir hükümdarı deviren Jön Türkler, memlekette herşeyden evvel «Millî bir ruh» uyandırmışlar ve fakat, siyasî bir takım hatâlar işliyerek Balkan harbinin vakitsiz çıkmasına meydan vermişlerdir. Büyük devletlerin o facia sırasında gösterdikleri mübalâtsızlık yüzünden Cihan harbi çıkmış, ve bize «Coup de grâce» işte asıl o zaman vurulmuştur. Koca imparatorluğumuz elden gittiği gibi, elimize tutuşturulan «Sevres» paçavrasile, Türk milletinin yaşama hakkı bile elinden alınmıştır. Millî mücahede yıllarında başımıza ne büyük felâketler geldiğini sefiriniz mösyö Wallenberg tabiî tafsilâtile arzetmiştir. (Bu zat fevkalâde Türk muhibbi ve haksever bir zat olduğundan bize çok yardım etmişti. Tekaüt olduktan sonra yıllarca İstanbulda oturmuştu) İzmirin işgali faciası Türkiyeyi bir baştan öbür ucuna kadar durdurulmaz bir râşeye uğratmıştı. Bu vaziyette bir karar alınması için Yıldız sarayında bir «Şûrayı Saltanat» toplanmıştı.

Herkes o gün padişahtan, bir Osmanlı sultanına yakışan celâdetkârane sözler ve kararlar bekliyordu. Tamamen aksine hareket etti. Padişah, millet nazarında daha o gün (24 Mayıs 1919) sukut etmişti. Sonraları ise, tâ Mücahedei Millîye bitinceye kadar yine hiçbir harekette bulunmadı. Fakat, ortaya bir Mustafa Kemal çıktı. O adam, iğne ile kuyu kazma kabilinden, ortaya bir ordu çıkardı, oldukça muntazam bir hükûmet teşkil etti, ve nihayet memleketi kurtardı! Türk milletinde, Avrupalıların bilmediği bir haslet vardır ki, o da: «Birisinin büyüklüğüne ve kudretine iman etti mi, artık onun arkasından gözü kapalı gider! Tâ ki aksi sabit oluncıya kadar! Ve şimdi vaziyet budur. Bu adam memlekette bir münci olarak tanınmış ve öyle de yer tutmuştur. Yaptığı işlerde hiçbir cebir ve tazyik yoktur. Milletin itimadına, teveccühüne ve muhabbetine güvenerek bu inkılâpları başarmıştır!» demiştim. Kral, «Teşekkür ederim. Şimdi hakikati anladım, memnun ve müsterih oldum» demişti.

1914 de, hasmı canımız olan Rus Çarlığını yıkmak fırsatı çıktığı için peşine takıldığımız koca Almanya imparatorluğu bizden evvel çökmüştü. Dört yıl sekiz cephede beraber kan döktüğümüz Alman milleti de bizi iyice anlayamamıştı. Ruhumuzda yaşıyan hakikî kıymetleri idrak ve takdir edememişti. Vakıâ, bizde ondaki ilim, fen ve teknik medeniyeti yoktu! Fakat onda da bizdeki sönmez vatan aşkı, hürriyet ve istiklâl ateşi kendini gösterememişti. Doğruluğun, ne büyük bir tecellisidir ki: Cihan harbinde bizi yıkmak istiyen İngiliz imparatorluğu, ortaya kuvvetli, azimli, büsbütün asrî millî bir «Türk cümhuriyeti» çıktığını görünce, en evvel elini bize uzatan o oldu!

«Atatürk» ten ibret aldığını söylemekten çekinmiyen bugünkü Almanyanın kudretli devlet reisi Adolphe Hitlerin ve İngiliz hariciye Nazırı Mister Edenle Başvekil Mister Churchill'in sırayla hakkımızda söyledikleri cemilekâr sözler, yukarıda işaret ettiğimiz veçhile hep «doğru sözlü ve doğru özlü» olmaklığımızın manevî bir mükâfatıdır. Ciddî, vakur ve azimkârane yürüyüşümüzdeki doğruluk, Allaha yüz bin kere şükürler olsun, dünyanın her tarafında bize şerefli bir mevki kazanlırmıştır.

İki muazzam kuvveti temsil eden devlet adamlarının lisanından dünya muvacehesinde çıkan bu sözler, bunun ifadesinden başka bir şey değildir. Bu hâilenin başındanberi tekrarından kaçınmadığımız bir kanaatimiz vardır ki, o da: Coğrafî vaziyetimiz, dürüst siyasetimiz ve icabında varlığımızı nasıl bir celâdet ve feragatle müdafaa eyliyeceğimizin malûm bulunması dolayısile Almanların durup dururken bizi şahlandırmıyacaklarıdır. Bu vaziyeti kudret, basiret ve maharetini göstermekle, biz, büyük müttefikimiz İngiliz imparatorluğuna karşı da yapabileceğimiz en büyük hizmeti yerine getirmiş bulunuyoruz.

Cenge hazır olduğumuz halde sulhün muhafazasına sonuna kadar çalışacağımıza kimsenin şüphesi olmadığı içindir ki, şu bir hafta içinde dünyanın en yüksek kürsülerinde yine en mühim devlet adamları tarafından hakkımızda sarfedilmiş olan haklı ve tatlı sözleri uzun yıllar hemen ayni semalardan kulaklarımızı tırmalamış bulunan bütün o «kötü isnatları» unutturacak kuvvette gördüğümüzü millî bir gurur ve itminan ile kaydederiz.

Eski Moskova sefiri
Galop Kemali Söylemezoğlu

Türk Tarih Kurumu umumî heyeti toplanıyor

Ankara, 13 (A.A.) — Türk Tarih Kurumu Başkanlığından bildirilmiştir:

Türk Tarih Kurumu umumî heyeti 17 mayıs 1941 cumartesi günü saat 15 de Dil-Tarih ve Coğrafya Fakültesindeki merkezinde toplanacaktır. Bu toplantının ruznamesi şudur:

1 — Geçen toplantıya ait zaptın okunması,

2 — 1939 malî yılı murakabe heyeti raporunun okunması ve idare heyetinin ibrası,

3 — 1941 yılı mesaisi hakkında âza tarafından deımeyan edilen tekliflerin müzakeresi.

Bir masuniyet kaldırılması meselesi

Ankara, 13 (Hususî muhabirimizden telefonla) — Konya Belediyesine ait emlâkin icar bedelinin muvakkat teminat paralarını Belediye sandığına yatırıp makbuzlarını almadan ihalesini yapmak, icar bedellerini suiistimal etmek ve bakaya bırakmaktan suçlu Konya Belediye Muhasibi Kadri Özel ile birlikte suçla alâkadar görülen Konya eski Belediye Reisi Şevki Ergunun halen Konya mebusu bulunması dolayısile hakkında takibat yapılabilmek üzere teşriî masuniyetinin kaldırılması hakkındaki Başvekâlet tezkeresi Adliye ve Teşkilâtı Esasiye Encümenlerinden mürekkep muhtelit encümen tarafından tetkik olunmuş ve devre sonuna bırakılmıştır.

Hariciye memurları için bir kanun

Ankara, 13 (Hususî muhabirimizden telefonla) — Hariciye Vekâleti teşkilât kanununa ek bir kanun lâyihası hazırlamıştır. Bu lâyihaya göre Hariciye Vekâleti teşkilâtında haiz bulunduğu derece ve unvanı muhafaza eylemek ve bulunacağı mahalle göre maaş ve temsil tahsisatı verilmek suretile kadro dahilindeki bir memur Vekâletçe lüzum görülen herhangi bir vazifede istihdam edilebilecektir.

Bir âşıkın marifeti

İzmir, (Hususî) — İki Çeşmelik Karahan sokağında oturan İhsan oğlu Şuayip, bir gece fazlaca sarhoş olarak nişanlısını görmek istemiş ve doğruca kızın evine yıkıla yıkıla gitmiş, kapıya çıkan kızın annesi Şefika ile kavga ederek başından, o esnada orada bulunan Sıdıka adında genç bir kızı da kolundan bıçakla yaralamıştır. Aşık nişanlı zabıta tarafından tutulmuştur.

ASKERÎ VAZİYET

Akdenizde üstünlük

(Birinci sahifeden devam)

askerleri de İngiliz Generali Fraybergin emri altına verilmişlerdir.

Diğer taraftan İtalya ile Tablus arasında Mihverin deniz nakliyatına mâni olamadığı için İngilterenin Akdeniz filosu tenkit edilmektedir; gerek bu tenkitlerden ve gerek Bingazideki İngiliz kuvvetlerinin deniz aşırı yerlerden gelmiş olan Alman zırhlı kuvvetleri tarafından tardedilmiş olmasından doğan münakaşalar İngiliz parlâmentosunda bile hücumlara ve müdafaalara sebep olmuştur. İtalyanın harbe girdiği zamandanberi takriben bir sene geçmiştir. İtalya harbe girmezden evvel üstün İngiliz deniz kuvvetlerinin İtalyan sahillerini yakıp yıkacağı, İtalya ile Trablus arasındaki nakliyata mâni olacağı, İtalyanın bundan dolayı korkup harbe girmekten çekindiği bir takım uydurma askerler tarafından ileri sürülmüştü. Fakat bu bir sene zarfında İngiliz Akdeniz filosunun bir kere Avlonyayı, bir kere Cenovayı ve bir kere de Trablusgarp limanını bombardıman ettiği görülmüştür. Buna mukabil mezkûr filo ne İtalya ile Arnavutluk arasında ve ne de İtalya ile Trablus arasında nakliyata mâni olabilmiştir.

İngiliz Başvekili son günlerde Avam kamarasındaki ifadelerinde, Bingazide bırakılan zayıf İngiliz kuvvetlerinin orayı müdafaa için kâfi geldiğini ve çölün ehemmiyetli bir taarruz için katî bir mâni olduğunu İngiliz Generallerinin ileri sürdüklerini ve şimdi bu mütaleanın yanlış olduğunun meydana çıktığını ve fakat hatâsız iş yapmanın mümkün olmadığını söylemiştir.

Keza ayni müzakerelerde İngiliz Hariciye Nazırı da Yunanistandaki İngiliz seferinin askerî mütehassısların mütalealarına dayanarak yapıldığını söylemiştir; yâni o da, Yunanistandaki muvaffakıyetsizliğin Generallere ait olacağını ima etmiştir.

Akdeniz İngiliz filosunun hareketleri hakkında bir şey söylemek istenmemiştir; çünkü bu filo, hâlâ ayni harbe devam etmektedir. Tenkit edilen Yunan ve Bingazi seferleri ise geçmiştir. Mısır hududuna yeni takviye kıtaları gönderildiğine ve bu takviye işine devam olunduğuna göre geçmiş Bingazi seferi hakkında bazı gizli noktaları meydana koymak mahzurlu görülmemiştir; fakat Avam kamarası azasının deniz harbi hakkındaki şüphelerini de şimdi başka türlü halledebilecekleri anlaşılıyor.

Bazı sahte Amiraller, gûya deniz sevkulceyşine vâkıf bir harbiye erkâniharbi edâsile Akdenizdeki İngiliz filosunun hareketlerini mazur göstermiye çalışmakta ve onun fuzulî avukatı tavrını takınarak gülünç mütalealara cüret etmektedirler. Geçen sene müttefiklerin Fransadaki harp idarelerine dair mülâhazalar yürütüldükçe (General Gamelin elbette bunları düşünmüştür. Akıl hocalarına ihtiyacı yoktur) diyenler olmuştu; fakat Fransa yıkılınca ayni meddahlar hemen Gamelini yere batırmakta tereddüt göstermemişlerdi. Şimdi de bu neviden bazı yazıcılar amiral Cummingham gibi bir deniz kurduna akıl öğretmiye kalkışılmamasını tavsiyeden sonra İngiliz Akdeniz filosu hareketlerinin doğruluğunu iddia ederek denizi yüzde yüz kapamak imkânı bulunmadığını ve bütün meselenin Mihver nakliyatını mümkün olabildiği kadar güçleştirmek olduğunu söylüyorlar.

Herhalde Avam kamarasında gerek Yunanistanda, gerek Akdenizde ve şimalî Afrikada cereyan eden son hâdiseler üzerinde endişeye düşen bazı bozguncular, vaziyeti iyi görmiyerek ve sonunda buraları terk mecburiyeti hasıl olması korkusile titriyerek şimdiden oralardan çekilip Atlantik muharebesini ve İngiliz adalarının müdafasını takviye etmiye İngiliz kuvvetlerinin hasredilmesi hususunun tetkik ve münakaşa olunmasını ileri sürmüş olacaklar ki İngiliz Başvekili ne Mısırın ve Süveyş kanalının, ne Akdenizin ve ne de Maltanın hiçbir suretle terkolunmıyacağını ve imparatorluğun tekmil kuvvetlerile buraların son nefese kadar müdafaa edileceğini katiyetle söylemiştir.

Avam kamarasında bu çeşit bozguncu fikirleri doğuran sebepler şöyle hulâsa olunabilir:

1 — Yunanistana, evvelce verilmiş olan garanti mucibince kuvvetli bir surette yardım İngilterenin Akdeniz hâkimiyeti için de lüzumlu olduğu halde, az kuvvet gönderilmesi ve bunun da Alman tazyiki karşısında süratle çekilip tekmil Yunanistanın düşmana terkolunması;

2 — İngiliz bahriyesinin üstünlüğüne rağmen Yunan adalarının da düşman eline geçmesi ve Ege denizinin bir Mihver havuzu halini alması;

3 — İngiliz deniz üstünlüğüne rağmen Mihver devletlerinin şimalî Afrikaya mühim kuvvetler göndermiş olmaları ve bu kuvvetlerin karşısında Bingazi seferile elde edilmiş bütün faydaların ve kazançların terki..

Şurasını itiraf etmek lâzımdır ki bu sebeplerin üçü de hakkile düşünmiye lâyık şeylerdir. Ancak bu sebeplere dayanarak panik yapmıya, bozgunculuk etmiye de lüzum yoktur.

Bu bahsi yarın da tetkike devam edeceğiz.

Eski Ordu Kumandanlarından
Emekli General
Ali İhsan SÂBİS

Operatör Mim Kemal ordudan ayrılıyor

Tahdidi sinne tâbi olan kıymetli operatör icabında tekrar vazife almıya hazır

Gülhane hastanesi birinci hariciye seririyatı profesörü doktor Mim Kemal Öke tahdidi sin dolayısile ordudan ayrılmaktadır. Kıymetli profesörümüz 31 senedenberi orduda hizmetteydi ve Gülhane hastanesinde tam 22 sene hocalık yaparak memlekete binlerce münevver doktor yetiştirmişti. Ordudan ayrılması münasebetile Mim Kemal Öke için cuma günü Gülhane hastanesinde bir me asim yapılacaktır.

Bu merasimde de profesör cerrahiyi kendi neslinin ecdattan nasıl aldığını ve ahfada nasıl bırakıldığını anlatacaktır. Dün bu hâdise dolayısile kendisile görüşen bir arkadaşımıza değerli profesör şöyle demiştir:

— Gerçi maddeten bugün ordudan ayrılıyorum, fakat manen her zaman ona bağlı kalacağım. En tatlı ve en heyecanlı anlarım ordunun sinesinde geçmiştir ve icap ederse ordu ve memleket hizmetinde tekrar çalışabilecek enerjiye sahibim.

Rus hikâyesi — ALBÜM

Anton Çehof'tan çeviren: **Mustafa Şerif**

Bir sırık kadar uzun, kara ve kuru bir adam olan asaletlû müşavir Kraterof, büyük bir hürmetle döndüğü Jmihofa:

— Zatı devletlerinin yüksek maiyetlerinde yıllarca gördüğümüz büyük ve babaca şefkat ve himayeden dolayı bugün çok derin bir heyecan içindeyiz, dedi.

Bir başkası hemen atıldı:

— Evet, on senedenberi fazla oluyor ki...

Fakat, Kraterof, tekrar nutkuna başlamıştı:

— Evet, tam on yıl... Zatı devletlerinin yüksek maiyetlerinde tam on yıl.. Ve, bu on yılın unutulmaz ve paha biçilmez hâtıraları namına bir şükran nişanesi olarak zatı devletlerine şunu, şu albümü takdim etmiye cüret eylemiş bulunuyoruz. Cenabıhaktan zatı devletlerine daha pek çok uzun ömürler dilemekteyiz.. Yâni.. Evet, yâni.. Daha pek çok hizmetler... Evet, daha pek çok yıllar Cenabıhak sizi başımızdan eksik etmesin...

Evet, uzun yıllar... Yâni...

Az evvel söze karışan tekrar atıldı:

— Cenabıhak bizleri yüksek irşadlarınızdan mahrum etmesin. Hak, adalet ve vatanseverlik yolundaki eşsiz irşadlarınızdan daha uzun yıllar istifade edelim...

Bu zatın uzun bir nutuk söylemek istediği belliydi. Evvelden hazırlandığı da anlaşılıyordu:

— Ve, şu on yıldanberi aramızda yükselttiğiniz mukaddes bayrağın daha nice yıllar efkârı umumiyenin şuurlu idraki, vazife aşkının ve vatana hizmet şiarının kudsî varlıkları üzerinde dalgalanmasını temenni ederim.

Bu son sözler Jmihof'u son derece rikkate getirmişti. Sol yanağından bir damla yaşın yuvarlandığı görüldü. Titrek ve heyecanlı bir sesle:

— Baylar, dedi. Benim için böyle bir jübile tertip edeceğinizi ve bunu bu kadar derin bir heyecanla tesid eyliyeceğinizi tahmin etmemiştim. Siz leri temin ederim ki bu ulvî dakikaları hayatımın sonuna kadar unutmıyacağım.

Arkadaşlarım, emin olun ki, benim kadar sizlerin her biriniz için iyilik temenni eden başka bir kimse yoktur. Evet, hepinizin iyiliğini düşünüyorum... Hepinizin... Şunu da ilâve edeyim, ki şayet herhangi birinizi gücendirmişsem, bu, yine sizin iyiliğiniz ve muvaffakiyetleriniz içindir...

Asaletlû başmüşavir Jmihof, bu sözleri söyledikten sonra yanında duran müşavir Kraterof'un yanaklarını öptü. Halbuki öteki bu lûtfu tahayyül bile etmemişti. Bu itibarla fevklâde mesut ve bahtiyardı.

Artık heyecandan konuşulamıyordu. Asaletlû başmüşavir cenapları heyecandan konuşamıyacağını bir takım el işaretlerile anlatıyordu.

Bütün memurların fotoğrafilerini ihtiva eden kıymetli albüm kendisine sunulduğu zaman, elinden oyuncağı alınan bir çocuk gibi ağlamıya başlamıştı.

Kendisini derin saygı, tâzim, şükran ve minnet hislerile selâmlıyarak arabasına bindirdiler.

Jmihof, gösterilen bu yüksek alâka karşısında heyecanını bir türlü teskin edemiyor ve arabasında da sevinç yaşları döküyordu.

Eve gelince ayni halle karşılaşmıştı. Aile dostları, akraba ve taallûkat toplanmış; kendisini tâzimle istikbal etmişlerdi.

Yine nutuklar söylendi. Sarmaş, dolaş oldular; öpüştüler ve yine sevinç yaşları döküldü.

Muhteşem bir sofra hazırlanmıştı.

Jmihof, bunları gördükçe ve söylenen nutukları dinledikçe vatanına hakikaten hizmet etmiş olduğuna kanaat getirmiye başlamış ve gösterilen bu kadirşinaslık karşısında hayran olmuştu.

— Baylar, dedi. Bundan evvel dairedeki arkadaşlarım tarafından tertip edilen jübilede emin olun, ki hayatımın en mesut anlarını yaşadım. Vazifesini bihakkın yapmış olan ve yurduna hizmet etmiş bulunan bir kimse için bundan daha büyük bahtiyarlık olamaz. Bütün hizmet hayatımda benim tek bir şiarım vardı: Halk bize hizmet etmekle mükellef değildir. Bilâkis biz halka hizmet etmekle mükellef bulunuyoruz. Ve, bu gün arkadaşlarım bana bu yüksek çalışmalarımın kıymetli bir hatırası olarak şu albümü hediye ettiler... Heyecan ve saadet içindeyim.

Bütün misafirlerin gözleri albüme dikilmişti. Başmüşavir cenaplarının genç kızı Olga:

— Çok güzel, dedi. Babacığım, herhalde elli ruble eder. Bunu bana ver, ne olursun? Muhafaza edeyim.. Çok güzel bir şey..

Yemeği müteakip Olya albümü alarak odasına çıktı. Kapısını kilitledi. Masa başına geçti ve albümü açarak memurların fotoğrafilerini çıkarıp onların yerine kendi enstitü arkadaşlarının resimlerini yerleştirdi.

Asaletlû başmüşavir cenaplarının küçük oğlu Kolya da bir gün evvel ablasının odasında yerde bulduğu bu resimleri alarak birer birer boyadı. Beyaz yerlerini kırmızıya çevirdi. Bıyıkları olmıyanlara yeşil renkte bıyıklar; sakalı olmıyanlara kahve renginde sakallar çekti. Sonra bunları dizerek «asker oyunu» oynadı. Bir müddet sonra bunlardan birinin kenarlarını kesti. Bir kibrit kutusuna dikine yapıştırarak babasının yazıhanesine gitti. Bu, müşavir Kraterof'un resmiydi.

— Baba, dedi. Bak, heykel yaptım.

Jmihof güldü. Sevgiyle, fakat lâkayıt başını salladı ve «Heykel» e bakarak:

— Haydi, yaramaz oğlan, dedi. Git annene göster. O da görsün..

Mustafa Şerif